

Les pensions en la República Catalana

Pere Miret

Economista. Llicenciat en ciències físiques i en ciències econòmiques, màster en anàlisi econòmica i finances i MBA per ESADE. Especialista en macroeconomia en importants serveis d'estudis econòmics.

Jaume Pérez Santos

Economista i auditor del ROAC. Ex-director financer de TV3, ex-director gerent de TVC Edicions i Publicacions, ex-director comercial de Catalunya Ràdio, exdirector de responsabilitat corporativa del grup CCMA i exdirector de compres de les empreses del grup.

David Ros

@EconomRosDavid

Economista. Membre de la Comissió d'Economia Catalana del Col·legi d'Economistes.

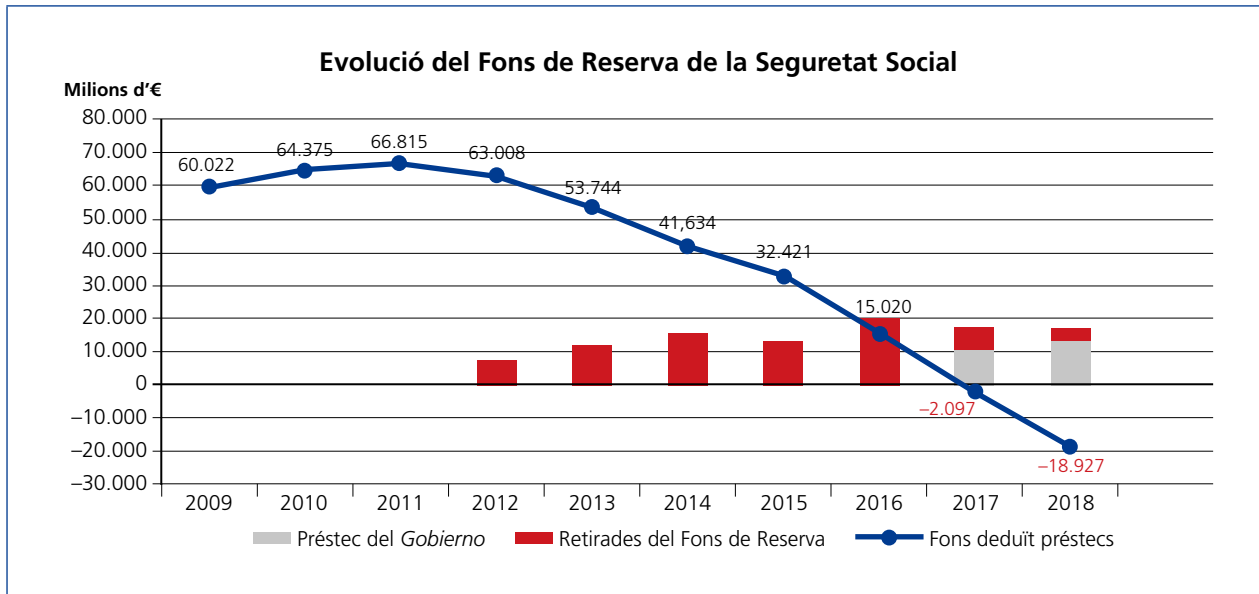
Interventor d'Administració local (Ajuntament de Sabadell) i tresorer (Ajuntament de Sant Cugat del Vallès).

Empresari especialitzat en el desenvolupament de programari de comptabilitat i gestió tributària d'ajuntaments, diputacions i autonòmic.

Professor de diferents màsters d'Administració pública en matèria pressupostària i comptabilitat pública.

Actualment les cotitzacions dels treballadors a la Seguretat Social espanyola resulten insuficients per pagar les pensions. Des de l'inici de la crisi, la Seguretat Social ha entrat en una espiral creixent de dèficits, l'element d'inestabilitat més greu a què s'enfronta l'equilibri dels comptes públics de l'Estat espanyol.

Per contribuir a la sostenibilitat del sistema de pensions i garantir-ne el seu pagament en moments de dificultat o crisi estructural, l'any 2000 es va constituir el Fons de Reserva de la Seguretat Social. Aquest fons va arribar a ser de 66.815 milions d'euros, però des de l'any 2012 la insuficiència de les cotitzacions per a cobrir les pensions ha fet que s'hagin anat retirant recursos sistemàticament del Fons de Reserva.

Font: Ministerio de Empleo y Seguridad Social.

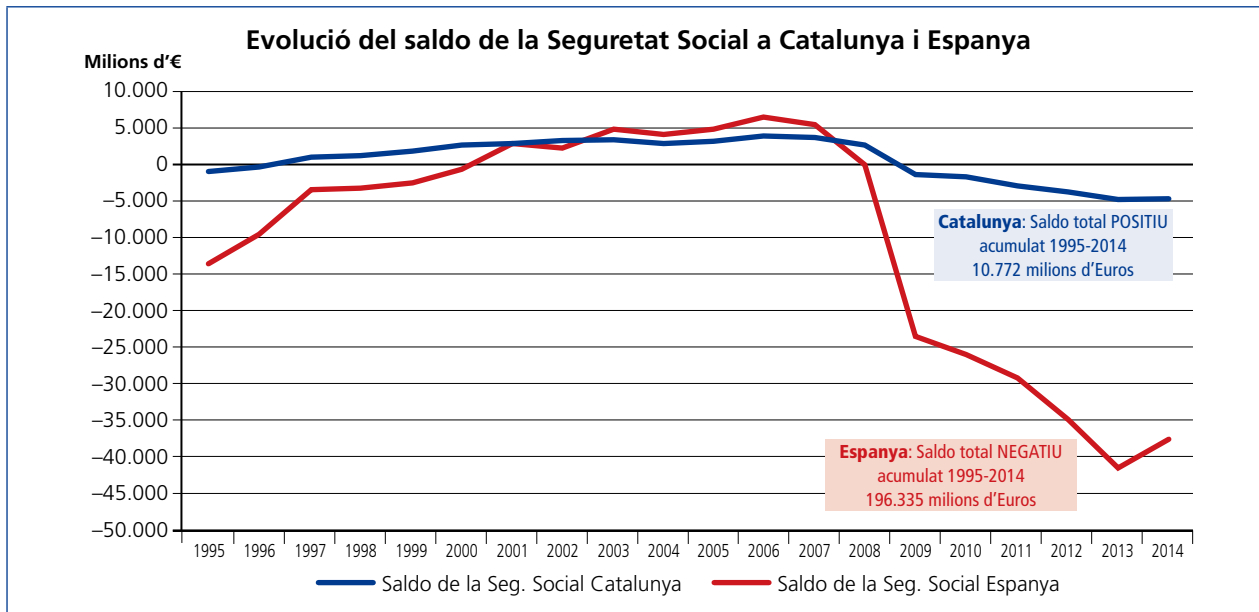
“La major fortalesa del sistema a Catalunya es fonamenta en uns indicadors més favorables dels factors bàsics que determinen la capacitat i viabilitat d'un sistema de pensions de repartiment: demografia i mercat de treball.”

L'any 2017 el fons va quedar en números vermells per un import de 2.097 milions d'euros. Per evitar la visualització d'aquesta xifra negativa, el fons es va endeutar amb un crèdit de 10.192 milions, i deixava maquillada la xifra final en 8.095 milions d'euros. L'any 2018 es va disposar de 3.000 milions del fons i s'ha endeutat de nou per un import de 13.830 milions, de manera que el fons disponible és de 5.095 milions però amb un endeutament de 24.022 milions, així que el saldo real actual és negatiu de 18.927 milions d'euros.

Per als propers anys, l'AIREF, un organisme oficial estatal, ha pronosticat que fins a l'any 2022 les pensions espanyoles tindran un forat anual de 15.000 milions d'euros. O sigui, que la Seguretat Social haurà de continuar endeutant-se per pagar les pensions. El problema és que el deute públic de l'Estat ja se situa al voltant del 100 % del PIB, i és vulnerable a les pujades de tipus d'interès que es preveuen per als pròxims anys. Queda clar que el sistema de la Seguretat Social espanyol no és sostenible, amb la qual cosa, el futur de les pensions a Espanya és molt problemàtic.

El panorama de les pensions a Catalunya és força diferent del conjunt de l'Estat; les dades històriques així ho indiquen. Des del 1995 fins el 2014 (últimes dades disponibles per a Catalunya del conjunt del sistema de la Seguretat Social), un període suficientment llarg per extreure'n conclusions, veiem que

mentre que a Espanya hi va haver un dèficit de 196.335 milions d'euros, a Catalunya hi va haver un superàvit de 10.772 milions d'euros.

Fonts: Liquidació del pressupost del sistema de la Seguretat Social, liquidació del pressupost dels organismes autònoms, agències estatals i altres organismes públics i INE.

La major fortalesa del sistema a Catalunya es fonamenta en uns indicadors més favorables dels factors bàsics que determinen la capacitat i viabilitat d'un sistema de pensions de repartiment: demografia i mercat de treball.

El nombre d'aturats, el salari mitjà dels treballadors actius i la relació entre el nombre de treballadors en actiu i pensionistes són indicadors de la capacitat de cobertura per fer front a les pensions. Comparem-los entre Catalunya i Espanya (dades del segon trimestre del 2018):

	Catalunya	Espanya
Atur	11,4 %	15,3 %
Índex salarial mitjà	108	100
Treballadors/Pensionistes	2,26	2,17

Fonts: Atur: Idescat. Índex salarial: INE. Ràtio Treballadors/Pensionistes: Ministerio de Trabajo, Migraciones y Seguridad Social.

El major nombre de treballadors que cotitzen, i amb imports més alts, possibiliten un major volum de fons per fer front a les pensions. D'altra banda, el fet que la taxa d'atur sigui inferior a l'espanyola fa que s'hagin de pagar menys subsidis d'atur i que hi hagi més marge per pagar les pensions.

En una Catalunya independent, amb l'eliminació del dèficit fiscal de més de 16.000 milions anuals de mitjana i l'aplicació de polítiques econòmiques adequades, l'economia creixerà sensiblement més i això possibilitarà un estat del benestar modern. D'aquesta manera, la recaptació de cotitzacions

“ Des del moment de la declaració d'independència de Catalunya, no cal dir que cap pensionista es quedaria un sol mes sense cobrar la pensió. Així ho contempen les directives europees, ho reconeix la legislació espanyola i obliga la normativa internacional que regula la separació entre estats. ”

augmentarà i també s'elevaran els ingressos per l'IRPF i altres impostos. D'altra banda, en baixar l'atur fins per sota del 5 %, si es manté el nivell de la població activa, disminuiran considerablement les despeses per subsidis d'atur.

Des del moment de la declaració d'independència de Catalunya, no cal dir que cap pensionista es quedaria un sol mes sense cobrar la pensió. Fins que no s'arribés a un pacte sobre el repartiment d'actius i passius, continuaria essent la Seguretat Social espanyola qui pagaria les pensions reconegudes perquè està legalment obligada com a titular que és de les obligacions de pagament. Així ho contemplen les directives europees, ho reconeix la legislació espanyola i obliga la normativa internacional que regula la separació entre estats.

En resum: els factors determinants de la capacitat i viabilitat del sistema de pensions estan millor posicionats a Catalunya que a Espanya. Mentre que a Espanya les pensions corren perill de ser retallades, una Catalunya independent estarà en condicions més favorables per a garantir el cobrament i millora de les pensions.